

Liikenteen kansalaisraati Uudellamalla vs. Kaisun liikennelinjaukset

Magnus Cederlöf
Ilmastoyksikkö
Toukokuu 2022

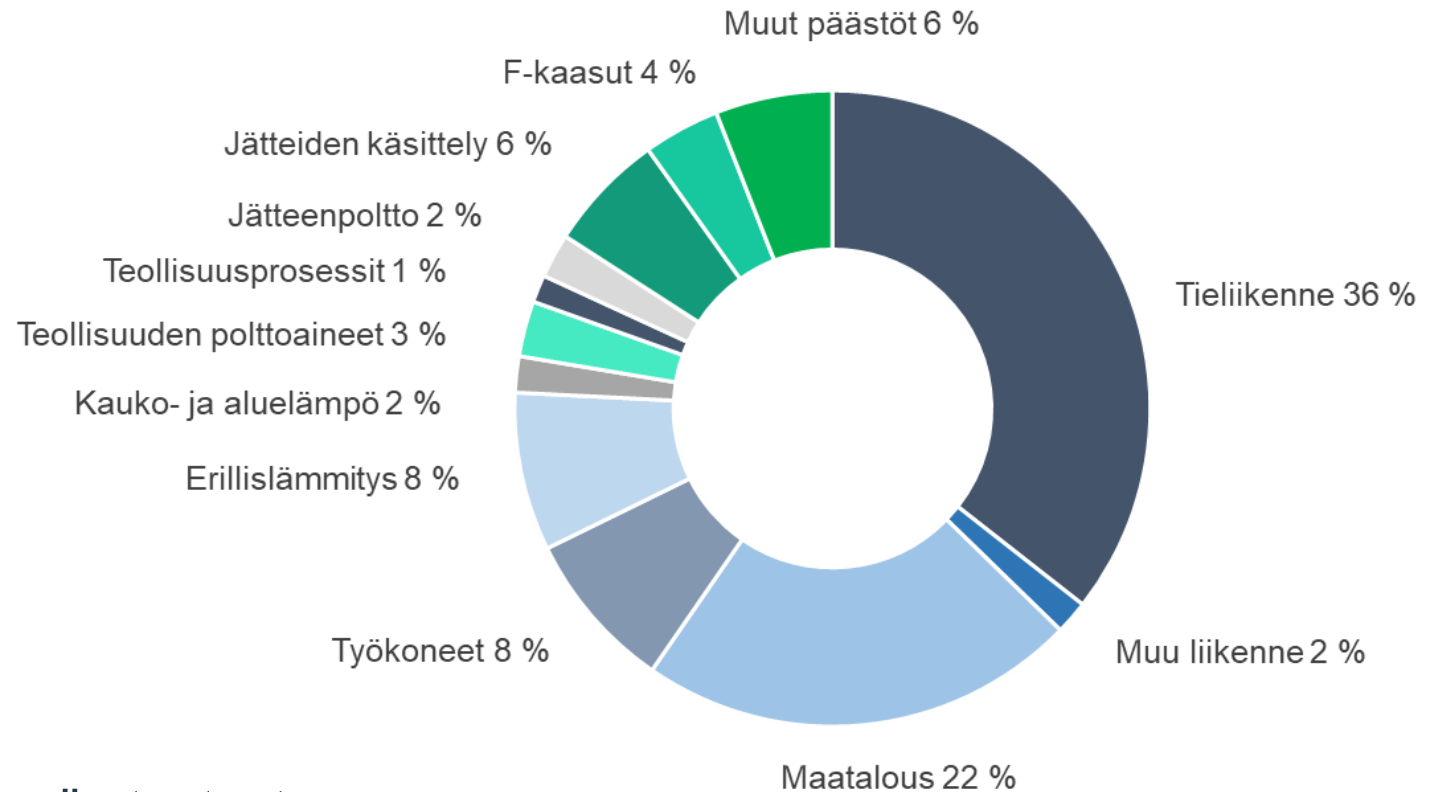
Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma

- Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma perustuu vuonna 2015 voimaan tulleeseen ilmastolakiin.
- Suunnitelma laaditaan kerran vaalikaudessa ja se sisältää toimenpideohjelman taakanjakosektorin päästöjen vähentämiseksi.
- Ensimmäinen suunnitelma valmistui vuonna 2017.
- Uusi suunnitelma laaditaan siten, että se vastaa vuoden 2030 kiristyvään EU-velvoitteeseen sekä hallituksen tavoitteeseen hiilineutraaliudesta vuoteen 2035 mennessä.
- Uusi ilmastosuunnitelma annetaan eduskunnalle keväällä 2022.

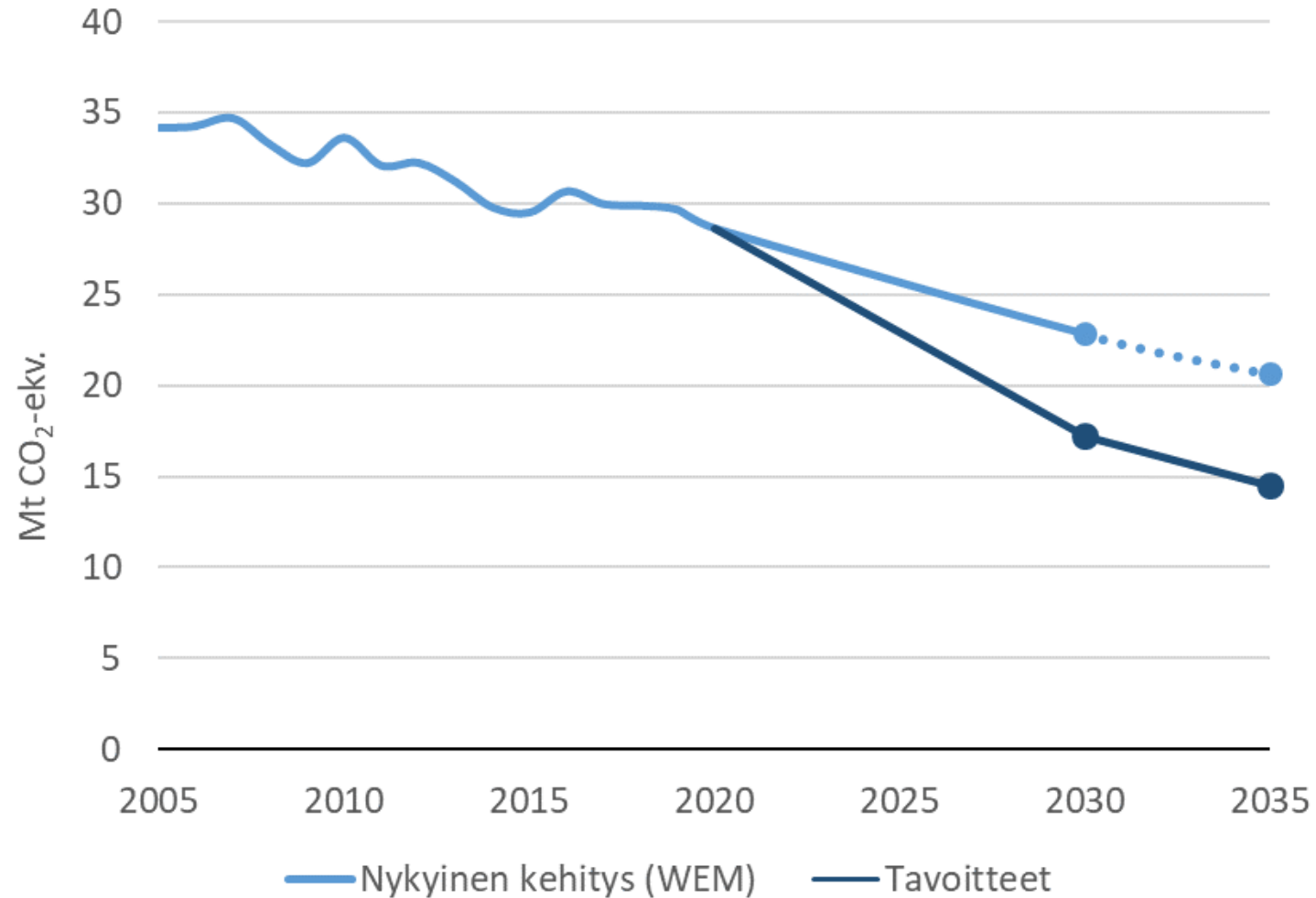

Taakanjakosektori

- Kotimaan tie-, vesi- ja raideliikenne
- Maatalous*
- Rakennusten erillislämmitys
- Työkoneet
- Jätteiden käsittely
- Yhdyskuntajätteen poltto
- F-kaasut
- Päästökaupan ulkopuolinen kaukolämmön tuotanto
- Päästökaupan ulkopuolinen teollisuus
- Muu erittelemätön energiankäyttö, kalastusalukset, liuottimien käyttö

Taakanjakosektorin 2030 ja 2035 tavoitteet

Toimenpideohjelman päästövähennykset

	2030	2035
Liikenne	1,3	0,9
Maatalous	0,6	0,1
Rakennusten erillislämmitys	0,7	
Työkoneet	0,5	
Jätteiden käsittely	0,1	
F-kaasut	0,3	0,1
Teollisuus ja muut päästöt	0,7	0,1
Kuntien toimet	0,2	0,1
Kuluttajien toimet	0,2	0,1
One-off jousto	0,7	
LULUCF-jousto	0,4	
WEM 2030-2035		1,4
Yhteensä (Mt CO₂-ekv.)	5,7	2,8

Liikenne

- Jatketaan ja korotetaan liikennesähkön ja -kaasun julkisen jakeluinfrastruktuurin tukea sekä yksityisen latausinfrastruktuurin tukea taloyhtiöille. Laajennetaan tuki kattamaan myös työpaikat.
- Jatketaan täyssähköautojen nykyistä hankintatukea ja nykyisiä konversiotukia.
- Otetaan käyttöön uusi hankintatuki sähkö- ja kaasukäyttöisille kuorma- ja pakettiautoille.
- Toteutetaan romutuspalkkiokampanjoita.
- Vaikutetaan EU:n ajoneuvojen CO₂-raja-arvojen valmisteluun.
- Toteutetaan liikenteen työsuhde-etujen verouudistus.
- Sähköautojen latausetu työpaikalla ja julkisissa latauspisteissä säädetään verovapaaksi.
- Täyssähköautojen autovero poistetaan.
- Jatketaan kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelman toteuttamista.

Liikenne

- Korotetaan kaupunkiseutujen joukkoliikenteen valtioavustuksen tasoa.
- Kehitetään seudullista lähijunaliikennettä.
- Toimeenpannaan logistiikan digitalisaatiostrategia.
- Edistetään liikenteen palveluistumista.
- Edistetään yhdistettyjen kuljetusten käyttöönottoa.
- EU:n uusi liikenteen ja rakennusten päästökauppa.
- Komission ehdottaman uuden jakeluinfra-asetuksen mukainen vaihtoehtoisten käyttövoimien julkisen lataus- ja tankkausinfrastruktuurin kattavuuden ja tiheyden lisääminen.

- Vaikutusarvio 1,3 Mt (2030) + 0,9 Mt (2035)

Kaisutoimien vertailu liikenteen kansalaisraadin kannanottoihin

- Kaisun toimet ja kansalaisraadin kannanotot ovat yleisellä tasolla hyvin linjassa keskenään.
- Pääteemoina molemmissa ovat uudet käyttövoimat ja liikennejärjestelmän tehokkuus
- Yksittäiset toimet eroavat jossain määrin toisistaan, esim. raadin linjaukset liikennesuoritteesta ja joukkoliikenteestä ovat yksityiskohtaisempia kuin Kaisussa
- Kaisussa nousee esiin myös EU:n kautta tulevat säädökset ja vaikuttaminen niihin.
- Molemmissa punaisena lankana on vaikuttaminen kuluttajiin erilaisilla kannustumilla pikemmin kuin esim. verotuksella tai kielloilla.
- Ruuhkamaksu yksittäisenä toimenä puuttuu Kaisusta, kyse voikin olla paikallisesta ratkaisusta
- Toimien oikeudenmukaisuusarviointi on ollut vahvasti ohjaamassa niiden valintaa

Kuntien ja alueiden ilmastotyö

- Lisätään ilmastolakiin velvoite kunnille, seuduille tai maakunnille laatia ilmastosuunnitelmat.
- Jatketaan ja edistetään kuntien ja alueiden poikkisektoraalista ilmastotyötä sektorikohtaisten päästövähennystoimien tukemiseksi ja vauhdittamiseksi.
- Varmistetaan valtakunnallisesti kattavien ja yhtenäisten sekä loppukäyttäjille maksuttomien päästötyökalujen jatkuvuus, päivitys ja rahoitus.
- Otetaan käyttöön vapaaehtoinen kuntien ilmasto- ja kiertotaloussopimus.
- Kannustetaan kuntia ja alueita kehittämään hyviä käytäntöjä ilmastojohtamiseen, kuntien ja yritysten ilmastoyhteistyöhön sekä kuntalaisten ilmastotoimien vauhdittamiseen.
- Kannustetaan kuntia liittymään ilmastotyötä tukeviin ja vauhdittaviin verkostoihin (esim. HINKU).
- Kannustetaan kuntia liittymään Kuntien energiatehokkuussopimukseen (KETS).
- Edistetään valtakunnallista ja alueellista energianeuvontaa.

Kuntien ja alueiden ilmastotyö

- Jatketaan maankäyttöä, asumista ja liikennettä (MAL) koskevan sopimusmenettelyn soveltamista ja vaikutusten seurantaan isoilla kaupunkiseuduilla.
- Tuetaan ELY-keskusten ilmastoasiantuntijoiden verkostoa.
- Edistetään maakunnan liittojen ja valtion aluehallinnon ilmastotyötä ja ilmastoyhteistyötä.
- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.
- Selvitetään mahdollisuuksia ohjeistaa kuntien ympäristötilinpitoasioita siten, että kaikki ilmastotoimet näkyisivät kirjanpidossa selkeästi ja kannustavasti.
- Vaikutusarvio 0,2 Mt (2030) + 0,1 Mt (2035). Vähennykset jakautuvat eri sektoreille.

Kansalaisten ja sidosryhmien kuuleminen

- Valmistelun lähtökohtana on ollut avoimuus ja laaja kansalaisten kuuleminen.
 - Tavoitteena on ollut tuottaa tietoa ja kehittää ratkaisuja mahdollisimman oikeudenmukaisen ja vaikuttavan ilmastopolitiikan valmistelun tueksi.
- Sidosryhmät ovat saaneet tietoa valmistelun etenemisestä sekä tilaisuuksissa että muun viestinnän kautta.
- Eri osapuolien näkemyksiä kerättiin kevään 2021 aikana
 - Saamelaiskäräjien neuvottelutilaisuus, ilmastopolitiikan pyöreä pöytä sekä oikeudenmukaisuutta ja yhdenvertaisuutta koskevat tilaisuudet.
 - Keväällä 2021 toteutettiin myös kansalaisraati Kaisun toimista
- Kansalaisille suunnattu verkkokysely keräsi 18 000 vastausta alkuvuodesta 2021.
- Kuulemisista saatu palaute on pyritty ottamaan huomioon päästövähennystoimien määrittelyssä.
- Perinteinen lausuntomenettely järjestettiin joulukuun 2021 ja tammikuun 2022 aikana.

Kaisun toimia käsitelleen kansalaisraadin julkilausuma - ote

”Toimien taloudellinen vaikutus aiheuttaa yleistä huolta kansalaisissa, vaikka ilmastonmuutoksen hidastamiseksi halutaan toimia. Uusista ilmastotoimista koituvat valtiolliset kustannukset on jaettava oikeudenmukaisesti eri sektoreiden kesken. KAISUn toimenpiteiden rahoituksessa tulee ottaa vahvasti huomioon myös kansalaisten näkökulma. Veronkorotusten siirtymäajoissa tulee huomioida kuluttajien valinnanvapaus ja taloudellinen vapaus eli siirtymäaikojen tulisi olla tarpeeksi pitkät jotta taloudellinen taakka ei kasva liian äkillisesti yksittäisellä kuluttajalla. Veronkorotukset tulee kohdistaa ilmastopäästöihin ja kompensoida muualta kokonaisveroastetta nostamatta. Yksilölliset ja alueelliset erot otettava huomioon ja vaihtoehtoja tulisi olla tarjolla mahdollisuuksien mukaan. Valinnanvapautta ei saa rajoittaa tarpeettomasti näillä toimilla.” *Jatkuu*

Lisätietoja

Magnus Cederlöf

magnus.cederlof@gov.fi

+358 295 250 060

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi